

Děti cizinců narážejí na limity v léčbě

Dcera australských vědců v ČR trpí rakovinou, ale pojistka nepokryje léčbu. Kritici volají po rozšíření práva na veřejné pojištění

MARTIN RYCHLÍK

PRAHA Do Česka míří stovky kvalifikovaných lidí i vědců. Nejen z Evropské unie, ale i ze zámorí. Kromě odvahy vstoupit do cizího prostředí musejí překonávat překážky. Pro své ratolesti tu nemají dostatek školek či škol s cizojazyčnou výukou. A když do zdraví jejich dětí zasáhne krutý osud, může se z pobytu v nové domovině stát noční můra.

Jako pro doktora Trevora Eppa. Spolu s manželkou Kallayaneé Chawengsaksophakovou jsou biomedicínskými výzkumníky. V březnu 2012 se přestěhovali z Austrálie do Prahy, kde působí v Ústavu molekulární genetiky Akademie věd ČR. Pomáhají zakládat České centrum fenogenomiky v centru BIO-CEV. Přijely s nimi i dvě dcery. Té starší, čtrnáctileté Katareeya, byla však letos v únoru diagnostikována agresivní rakovina, lymfom...

Zaměstnaní rodiče platí běžné zdravotní pojištění. „Pro obě naše

dcery pak máme privátní (komerční) pojistku, která je standardní pro děti ze zemí mimo EU nebo pro zahraniční studenty. Limit pojištění byl 1,6 milionu korun, a přestože náklady chemoterapie v motolské nemocnici ještě nebyly finalizovány, očekáváme už doplatek zhruba půl milionu korun,“ řekl LN Epp.

Katareeya prošla několika fázemi léčby; bohužel nádor zasáhl i mozek. „Je to strašná situace. Dcera podstoupila další intenzivní chemoterapii,“ dodává otec. Na dívčinu léčbu nelze již čerpat peníze z pojistky, rodiče získali část prostředků od přátel i rodiny.

„Hodně jsme zvažovali návrat do Austrálie, kde recidivy rakoviny pokrývá veřejné zdravotní pojištění. Bohužel vývoj nám připravil další dilema – převoz dcery v jejím současném stavu by zvýšil rizika. Rozhodli jsme se zůstat: nechceme jí dále ztěžovat boj o život. Jistě to přinese účet neznámé výše, který může překročit prvotní náklady,“

Pojištění dětí cizinců ze zemí mimo EU

■ Cizinec, který má trvalý pobyt v ČR nebo je zaměstnán u českého zaměstnavatele, je **normálním pojištěncem** veřejného zdravotního pojištění jako každý jiný občan ČR (platí pojistné a má nárok na péči).

■ Pokud cizinec nemá trvalý pobyt a není zaměstnancem, musí se pojištit komerčně anebo si platit za služby.

■ „To platí i pro děti cizinců, které nemají trvalý pobyt. Ty musí mít rovněž komerční pojištění, jinak za ně musí platit péči rodiče. Má-li komerční pojištění finanční stop, je **třeba s limity při čerpání zdravotních služeb počítat**,“ vysvětluje Ladislav Wagner z Oborové zdravotní pojišťovny (OZP).

dodává Epp, který je s chotí připraven prodat zbývající majetek včetně domu v Austrálii a zadlužit se.

Děti jen s komerční pojistkou

Komerční pojištění cizinců není levná záležitost. Třeba pojistka čtrnáctiletého dítěte pro rok pobytu v Česku vyjde v ZVP na 12 tisíc korun, ale pokryje léčebné výlohy jen do 1,7 milionu. I vyšší, komplexní pojistka za 16 tisíc ročně by kryla náklady pouze do dvou milionů.

„Veřejné zdravotní pojištění v ČR je právem, ale i povinností pro zákonem stanovený okruh osob, které splňují podmínky pro účast v systému,“ říká mluvčí VZP Eva Palátová. Nemocná Katareeya do něj nepatří. „Může být v době pobytu pojištěna komerčně, což má bohužel limity pojistného plnění. A v případě závažného onemocnění limit nemusí být dostačující. Bez limitu výše plnění pojistku v podstatě nelze uzavřít,“ dodává mluvčí.

Děti cizinců z tzv. třetích zemí nemají nárok na veřejnou pojistku, neboť jsou vyňaty z působnosti zákona č. 48/1997 Sb. o veřejném pojištění, pokud zde nemají trvalý pobyt. „Podle mého osobního názoru je tato legislativa nedotažená zejména ve vztahu k rodinám cizinců, kteří se úspěšně etablovali v Česku, dlouhodobě zde pracují a žijí, plní veškeré své závazky včetně řádného hrazení pojistného, ale v okamžiku, kdy zde založí rodinu nebo s nimi přicestuje dítě, zůstává dítě bez nároku na čerpání zdravotních služeb z veřejného zdravotního pojištění,“ míní Hana Kadečková ze Zdravotní pojišťovny Ministerstva vnitra ČR.

I proto předložili poslanci ČSSD návrh zákona, který má upravit pojištění migrantů, aby některým skupinám obyvatel nebyl upírán přístup k veřejnému zdravotnímu pojištění – jako u Eppových.

„Podobné případy vnímá ministerstvo zdravotnictví velmi citlivě.

Doporučujeme věnovat zvýšenou pozornost výběru konkrétního pojistného produktu a předem zvážit možná budoucí rizika, která by měla být kryta,“ říká resortní mluvčí Dana Šalamunová.

A jak může pomoci zaměstnavatel? „Ústav poskytl dr. Eppovi a manželce mimořádnou finanční výpomoc. Zažádali jsme na magistrátu o povolení veřejné sbírky; mělo by to být schváleno během několika dní,“ řekl LN Václav Hořejší, ředitel ústavu, ve kterém oba australské vědci působí.

Podobných případů – naštěstí – nebude moc. „O dalších jsem neslyšel, ale rozhodně chceme iniciovat systémové řešení tak, aby i v ČR byly děti zde zaměstnaných cizinců kompletně pojištěny. Jedná se přece o ojedinělé případy, jež nemohou náš systém veřejného pojištění ohrozit. Jsem si jist, že se nám dostane podpory nejen od vedení Akademie věd, ale i od kolegů z vysokých škol,“ míní profesor Hořejší.